

## คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๓/๒๕๕๕

วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕

## เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคพัฒนาไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคพัฒนาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคพัฒนาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๒๕ บัญญัติให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรค กล่าวคือภายในวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ แต่ปรากฏว่า พรรคพัฒนาไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค จำนวน ๔ สาขา ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔๐๑/๔๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลรัษฎา อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๗๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านดง อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๕/๘ หมู่ที่ ๗ ถนนรามคำแหง แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร และลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๔ หมู่ที่ ๖ ตำบลอ่าวตง อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ให้หัวหน้าพรรคพัฒนาไทยชี้แจงและยืนยันข้อเท็จจริงบางประเด็นเกี่ยวกับการประชุมเลือกกรรมการสาขาพรรค พร้อมกับให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ยะลา หนองคาย และตรัง ตรวจสอบแล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่าไม่ถูกต้องจึงพิจารณาไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคพัฒนาไทยทั้งสี่สาขาดังกล่าว และเกินกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้ว จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาไทย

พรรคพัฒนาไทย โดยนายสุวรรณ ไหมศรีกรวด หัวหน้าพรรคยื่นคำชี้แจงว่า ลายมือชื่อของผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สาขาพรรคถูกต้องและการจัดส่งเอกสารจากคณะผู้จัดตั้งสาขาพรรคมายังพรรคนั้นครบถ้วนถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย ซึ่งตามรายงานการประชุมเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค

ลำดับที่ ๒ ระบุว่า นายจันท ไท กุดแดง ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งรองเลขานุการสาขาพรรค แต่ปรากฏว่า บัตรประจำตัวประชาชนของนายจันท ไท กุดแดง ขาดอายุ มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนในวันประชุมเลือกตั้ง จึงได้เสนอชื่อนายชัชวาลย์ เฟ็งชัย ดำรงตำแหน่งรองเลขานุการสาขาพรรคแทน สาเหตุที่ไม่ปรากฏชื่อนายชัชวาลย์ เฟ็งชัย ในรายงานการประชุมเพราะบกพร่องในการพิมพ์ ไม่มีเจตนาปิดบังให้เกิดความเสียหายแต่อย่างใด

รายงานการประชุมการเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรค ลำดับที่ ๓ และลำดับที่ ๔ ปรากฏชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรค โดยไม่ได้ระบุตำแหน่งของแต่ละบุคคล นั้น เกิดจากการพิมพ์ที่บกพร่องเพียงเล็กน้อย ไม่เจตนาและไม่ใช้สาระสำคัญ จึงควรอนุโลมให้แก้ไขได้

กรณีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรค ลำดับที่ ๒ และลำดับที่ ๓ มีที่อยู่ตามหลักฐานทะเบียนราษฎรนอกเขตเลือกตั้ง แต่อยู่ภายในจังหวัดอันเป็นสถานที่ตั้งสาขาพรรคเป็นจำนวนมาก นั้น พรรคพัฒนาไทยเข้าใจว่า คำว่า ภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนราษฎรในท้องที่หรือในเขตเลือกตั้งนั้นๆ หมายความว่า มีภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนราษฎรในท้องที่ (จังหวัด) ที่จัดตั้งสาขาพรรค

การประชุมสมาชิกสาขาพรรคจังหวัดพิษณุโลกได้ดำเนินการตามข้อบังคับพรรคแล้ว แต่ไม่ได้ตรวจสอบว่ามีลายมือปลอมหรือไม่

การดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคพัฒนาไทย จังหวัดหนองคาย ทางพรรคได้รับเอกสารการดำเนินการจัดตั้งมาอย่างถูกต้อง ข้อกล่าวหาจึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะรับฟัง

สำหรับรายงานการประชุมสาขาพรรคที่จังหวัดตรัง นั้น ได้จัดประชุมที่บ้านนายโลม นุวรรณ แต่ในรายงานการประชุมระบุว่า เป็นบ้านนายปรีดี แสงศรีจันทร์ เห็นว่า การให้ปากคำระบุสถานที่ประชุมต่างไปจากรายงานการประชุม ไม่น่าถือเป็นสาระสำคัญ

พรรคพัฒนาไทย จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า พรรคพัฒนาไทยมีสาขาพรรคครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ไม่มีเหตุยุบพรรคและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้พรรคพัฒนาไทยดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับจากวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพิ่มเติมว่า พรรคพัฒนาไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพัฒนาไทย เพราะเหตุดังกล่าวด้วย

จึงมีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคพัฒนาไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๕ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาแล้ว พรรคพัฒนาไทยต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ การที่พรรคอ้างความบกพร่อง ผิดพลาด พลังพลอ ไม่มีเจตนา รวมทั้งการไม่ได้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของรายละเอียดต่างๆ ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมืองให้ชี้แจง นั้น เห็นว่าไม่มีผลให้รับฟังได้ จึงทำให้การจัดตั้งสาขาพรรคไม่ถูกต้องสมบูรณ์ตามข้อบังคับพรรค และไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ เพราะเหตุที่พรรคพัฒนาไทยไม่มีสาขาพรรคที่ถูกต้องอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา กล่าวคือ มีจำนวนอย่างน้อย ๔ สาขา กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคพัฒนาไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) กรณีหนึ่ง และโดยที่พรรคพัฒนาไทยเป็นพรรคการเมืองที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้งถึงสิ้นปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นเวลาเกินกว่าเก้าสิบวันแล้ว จึงต้องมีหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ ครั้นเมื่อพ้นกำหนดเวลาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ปรากฏว่า พรรคพัฒนาไทยไม่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง จึงถือได้ว่า พรรคพัฒนาไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไป

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)  
อีกกรณีหนึ่ง

อาศัยเหตุดังได้วินิจฉัยแล้ว จึงให้ยุบพรรคพัฒนาไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ  
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลโท จุล อติเรก  
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ